

bron :

## Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen

PB L 319 van 11/12/99

---

### COMMISSIE

**BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE van 8 juli 1999**

**betreffende de aanvraag van Frankrijk voor een overgangsregeling op grond van artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit**

**(Kennisgeving geschied onder nummer C(1999) 1551/2)  
(Slechts de tekst in de Franse taal is authentiek)  
(1999/792/EG)**

---

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (1), en met name op artikel 24, Na de lidstaten van de aanvraag van Frankrijk op grond van artikel 24, lid 1, van Richtlijn 96/92/EG in kennis te hebben gesteld, Overwegende hetgeen volgt:

#### **I. DE FEITEN**

##### **1. Procedure**

(1) Bij brief van 19 februari 1998 hebben de Franse autoriteiten de Commissie kennis gegeven van een aanvraag voor een overgangsregeling op grond van artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG.

(2) Op 4 november 1998 ontving de Commissie van de Franse autoriteiten nadere inlichtingen met betrekking tot deze aanvraag.

2. Structuur van de elektriciteitssector in Frankrijk (3) De elektriciteitssector in Frankrijk wordt gekenmerkt door het monopolie van Electricité de France (EDF) voor de productie, transmissie en distributie van elektriciteit.

EDF is verantwoordelijk voor meer dan 90% van de elektriciteitsproductie en -distributie in Frankrijk. De transmissie van elektriciteit, met behulp van in- en uitvoer, wordt volledig door EDF verzorgd.

3. Liberalisering van de elektriciteitsmarkt: de tenuitvoerlegging van Richtlijn 96/92/EG (4) Het nieuwe

wetsvoorstel voor de elektriciteitssector, -Modernisation et développement du service public" (modernisering en ontwikkeling van de openbare nutsbedrijven) is in februari 1999 in eerste lezing in het parlement behandeld. Naar verwachting zal in september 1999 over het voorstel worden gestemd.

(5) De belangrijkste punten van de wet zijn:

- in aanmerking komende afnemers: afnemers met een verbruik van meer dan 100 GWh per jaar komen in aanmerking. Dit moet overeenkomen met het in de richtlijn voorgeschreven minimum van 26, 48 %. Distributeurs komen alleen in aanmerking voor hun in aanmerking komende afnemers;
- nieuwe productie-installaties: Frankrijk heeft gekozen voor de vergunningsprocedure als onderdeel van een meerjareninvesteringsprogramma, aangevuld met een aanbesteding;
- de toegang tot het net voor derden wordt geregeld op basis van transmissietarieven die gepubliceerd worden;
- EDF blijft een verticaal geïntegreerd bedrijf. Om aan de richtlijn te voldoen worden de rekeningen van de productie-, transmissie- en distributieactiviteiten en de overige activiteiten van EDF gescheiden. Bovendien moet de transmissienetbeheerder onafhankelijk zijn wat betreft het beheer van de overige, niet met het transmissienet verband houdende activiteiten;
- een onafhankelijke commissie voor elektriciteit wordt verantwoordelijk voor de regulering van de markt.

Haar beslissingsbevoegdheid zal hoofdzakelijk beperkt blijven tot de beslechting van geschillen.

#### **4. De door de Franse autoriteiten aangemelde overgangsregeling**

##### **4. 1. Inleiding**

(6) De Franse autoriteiten hebben de volgende overgangsmaatregelen op grond van artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG aangemeld:

- contracten voor afname van de door onafhankelijke -piekproducenten" geproduceerde elektriciteit;
- verplichtingen in verband met de snelleweekreactor Superphénix;
- verplichtingen in verband met de financiering van de speciale pensioenregeling voor werknemers in de elektriciteits- en gassector.

(7) De overgangsregeling betreffende de verplichtingen in verband met de financiering van de speciale pensioenregeling voor werknemers in de elektriciteits- en gassector werd bij de brief van 4 november aan de kennisgeving toegevoegd.

(8) Deze maatregel was niet in de oorspronkelijke kennisgeving van 19 februari opgenomen. De Franse autoriteiten hadden in deze kennisgeving het pensioenprobleem wel genoemd, maar het buiten beschouwing gelaten omdat naar hun oordeel Richtlijn 96/92/EG geen betrekking had op sociale aangelegenheden. Na

besprekingen hierover tussen de Commissie en de lidstaten hebben de Franse autoriteiten deze maatregel bij brief van 4 november toegevoegd.

#### 4. 2. **Bijzonderheden van de aangemelde maatregelen**

##### 4. 2. 1. **Contracten voor afname van de door onafhankelijke "piekproducenten" geproduceerde elektriciteit**

###### a) Aard van de verplichtingen

(9) EDF was verplicht om elektriciteit af te nemen die in de piekperiode door de kleinere onafhankelijke centrales - tot 8 MVA - geproduceerd werd. Deze verplichting vloeide voort uit Decreet 55-662 uit 1955, dat in 1994 werd gewijzigd.

(10) De autoriteiten schrapten de afnameverplichting voor nieuwe installaties met ingang van januari 1995. Elke installatie die vóór deze datum de nodige vergunningen heeft verkregen, geniet de bovengenoemde gunstige afnamevoorwaarden.

(11) Vanaf 1993 zijn de vergoedingen aanmerkelijk gedaald, maar zij waren nog hoog genoeg om de exploitanten van de kleine centrales in staat te stellen te blijven investeren.

(12) In april 1997 is een contract tussen EDF en de Franse staat gesloten waarin de tarieven nog verder verlaagd werden. Er werden nieuwe, zogenaamde "afroepcontracten" met de kleine "piekinstallaties" gesloten met een looptijd van 15 jaar, verminderd met de tijd dat de installaties al in bedrijf waren. Op de installaties wordt alleen een beroep gedaan als de vraag naar elektriciteit dit vereist. De vergoeding bestaat uit een vast bedrag plus een vergoeding voor de geleverde energie. Alle producenten die niet op deze voorwaarden verder wilden gaan, werd aangeboden dat hun installaties werden overgenomen op basis van de uitgaven, verminderd met de al genoten inkomsten.

(13) De Franse autoriteiten wijzen erop dat EDF de aan deze contracten verbonden kosten niet langer kan opbrengen door middel van haar exclusieve rechten in de elektriciteitssector.

###### b) Omvang van de gestrande kosten

(14) De verplichtingen als gevolg van de "afroepcontracten" tussen EDF en de onafhankelijke producenten hebben betrekking op een geïnstalleerd vermogen van 516 MW.

(15) De Franse autoriteiten ramen dat de verplichting, beperkt tot de bedragen die naar verwachting moeten worden betaald voor de vaste vergoeding uit hoofde van het contract, van de orde van 250 miljoen FRF (waarde van 1997) per jaar zal kosten tot het laatste contract in 2012 afloopt.

###### c) Wijze van terugverdienen

(16) De kosten van EDF zouden gefinancierd worden uit een fonds waarin een bijdrage wordt gestort door alle gebruikers: leveranciers, zelfopwekkers en eindafnemers die elektriciteit in de Gemeenschap importeren of afnemen.

De bijdrage zou gebaseerd worden op het aantal geleverde, afgenomen of geproduceerde kWh. Deze bijdrage zou naar rato over de leveranciers van de in aanmerking komende afnemers en de leveranciers van de niet in aanmerking komende afnemers worden verdeeld.

(17) Tot dusver is nog geen definitief besluit genomen en geen precieze wijze van berekening vastgesteld. De Franse autoriteiten hebben de maatregelen voorlopig ingediend, onder voorbehoud van de behandeling door het Franse parlement.

#### 4. 2. 2. **Verplichtingen in verband met de snelleweekreactor Superphénix**

##### a) Aard van de verplichtingen

(18) Met de bouw van de snelleweekreactor Superphénix is in 1976 begonnen. In 1985 werd de reactor voor het eerst kritisch. In 1994 is de centrale een onderzoekinstallatie geworden.

(19) Op 28 februari 1997 is de reactor stilgelegd. Op 2 februari 1998 heeft de Franse regering besloten om Superphénix definitief stil te leggen.

(20) Voor de bouw en de exploitatie van de centrale werd het bedrijf NERSA (51 % EDF, 33% ENEL en 16% SBK) opgericht. SBK en ENEL hebben zich met ingang van 1 januari 1998 uit NERSA teruggetrokken. EDF is verantwoordelijk voor alle kosten van de stillegging en ontmanteling.

##### b) Omvang van de geestrande kosten

(21) De door EDF nog op te brengen uitgaven worden geraamd op circa 12, 7 miljard FRF (waarde van 1997) aan het eind van het boekjaar 1998. Deze uitgaven omvatten het aandeel van EDF voor de liquidatie van NERSA, het resulterende verlies van het eigen vermogen en het laatste gedeelte van de splijtstofcyclus, alsmede alle kosten verbonden aan de stillegging, beëindiging van de exploitatie en ontmanteling van de centrale.

(22) Bij de berekening is een lening van het Commissariat à l'Énergie atomique (Commissariaat voor atoomenergie) van 2, 1 miljard FRF afgetrokken in de veronderstelling dat deze niet hoeft te worden terugbetaald, aangezien dat alleen zou gebeuren als Superphénix in voldoende mate beschikbaar zou komen.

##### c) Wijze van terugverdienen

(23) De kosten van EDF zouden gefinancierd worden uit een fonds waarin een bijdrage wordt gestort door alle gebruikers: leveranciers, zelfopwekkers en eindafnemers die in de Gemeenschap elektriciteit importeren of afnemen. De bijdrage zou gebaseerd worden op het aantal geleverde, afgenomen of geproduceerde kWh. Deze bijdrage zou naar rato over de leveranciers van de in aanmerking komende afnemers en de leveranciers van de niet in aanmerking komende afnemers worden verdeeld.

(24) Aangezien sommige van de bedragen pas over een aantal jaren betaald moeten worden en gezien de mogelijke ontwikkelingen op het gebied van technologie, veiligheid en milieu, is het mogelijk dat de raming van de toekomstige kosten en de berekening van de lasten nog wordt bijgesteld.

(25) De autoriteiten hebben de maatregelen voorlopig ingediend, onder voorbehoud van de behandeling door het Franse parlement.

#### 4. 2. 3. **Verplichtingen in verband met de financiering van de speciale pensioenregeling**

##### a) Aard van de verplichtingen

(26) In het nationale reglement voor werknemers in de elektriciteits- en gassector is een speciale pensioenregeling vastgelegd. De werkgevers hebben geen reserve voor deze toekomstige verplichtingen in de rekeningen opgenomen.

##### b) Omvang van de gestrande kosten

(27) De uitvoering van het personeelsreglement zal extra kosten meebrengen, die vanaf 2000 sterk zullen toenemen.

De Franse autoriteiten wijzen erop dat deze extra kosten vóór de liberalisering gedekt konden worden door middel van de exclusieve rechten van de werkgevers op de elektriciteitsmarkt. De autoriteiten geven geen berekening of raming van deze extra kosten. Evenmin verstrekken zij in de kennisgeving informatie over de toekomstige pensioenen of een eventuele wijziging van het personeelsreglement door de nieuwe elektriciteitswet.

##### c) Wijze van terugverdienen

(28) De wijze van terugverdienen van deze toekomstige uitgaven wordt niet in de kennisgeving aangegeven.

## II. **JURIDISCHE BEOORDELING**

1. Rechtsgrond: artikel 24, leden 1 en 2, van Richtlijn 96/92/EG (29) De Franse regering heeft kennis gegeven van een aanvraag voor een overgangsregeling betreffende vermeende verplichtingen en/of garanties inzake werking op grond van artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG. Er is echter niet om uitdrukkelijke ontheffing van de bepalingen van de hoofdstukken IV, VI of VII verzocht.

2. De eisen van artikel 24, leden 1 en 2, van Richtlijn 96/92/EG (30) Artikel 24, leden 1 en 2, van Richtlijn 96/92/EG luidt als volgt:

1. "De lidstaten waar de vóór de inwerkingtreding van deze richtlijn verleende vergunningen verplichtingen of garanties inzake werking inhouden die eventueel niet kunnen worden nagekomen vanwege de bepalingen van deze richtlijn, kunnen verzoeken in aanmerking te komen voor een overgangsregeling, die hun door de Commissie kan worden toegekend, waarbij onder andere de omvang van het betrokken net alsmede het niveau van koppeling van het net en de structuur van de elektriciteitsindustrie in aanmerking worden genomen. De Commissie stelt de lidstaten van dergelijke verzoeken in kennis alvorens een besluit te nemen, en houdt daarbij rekening met de eerbiediging van de vertrouwelijkheid.

De besluiten worden in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen bekendgemaakt.

2. De overgangsregeling is van beperkte duur en gebonden aan de datum waarop de in lid 1 bedoelde verplichtingen of garanties verstrijken. De overgangsregeling kan betrekking hebben op ontheffingen van de hoofdstukken IV, VI en VII van deze richtlijn. Aanvragen om een overgangsregeling moeten uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn door de lidstaten aan de Commissie worden toegezonden."

(31) Artikel 24, leden 1 en 2, in het licht van het EG-Verdrag, vereist dientengevolge dat bij het in aanmerking nemen van een verzoek om een overgangsregeling de volgende elementen door de Commissie worden onderzocht.

A. Eisen betreffende de aard van de desbetreffende verplichtingen of garanties van werking

1. Het bestaan van een verplichting of garantie van werking moet bewezen worden.
2. De verplichting of garantie van werking moet vóór 20 februari 1997 zijn aangegaan of gegeven.
3. Tussen de inwerkingtreding van de richtlijn en het niet kunnen naleven van de verplichting moet een causaal verband worden aangetoond.

B. Eisen betreffende de voorgestelde maatregelen om de desbetreffende doelstellingen te verwezenlijken

1. De maatregelen in het kader van de overgangsregeling moeten binnen de toepassingsfeer vallen van de ontheffingen van de hoofdstukken IV, VI en VII van Richtlijn 96/92/EG.
2. De overgangsregeling moet van beperkte duur zijn en gebonden zijn aan de datum waarop de desbetreffende verplichtingen of garanties van werking verstrijken.
3. De overgangsregeling moet de minst beperkende maatregelen toepassen die redelijkerwijs nodig zijn voor het bereiken van de doelstellingen, die zelf legitiem moeten zijn. Bij haar besluit over deze kwesties moet de Commissie onder andere rekening houden met de omvang van het betrokken net, het niveau van koppeling van het net en de structuur van de elektriciteitsindustrie.

### 3. Beoordeling van de Franse overgangsregeling

#### 3. 1. Piekproducenten

(32) In het onderhavige geval betreffende de door Frankrijk ingevoerde overgangsregeling met betrekking tot de verplichtingen in verband met de contracten voor afname van de door de onafhankelijke piekproducenten opgewekte elektriciteit en met de definitieve stillegging van de Superphénix-centrale is het niet nodig te bepalen of aan de eisen A. 1, A. 2, A. 3 of B. 2, B. 3 is voldaan.

(33) Zoals hierboven werd vermeld, moet immers de door de lidstaat gekozen regeling voorzien in een afwijking van de eisen die in de hoofdstukken IV, VI of VII van Richtlijn 96/92/EG zijn vervat, teneinde een overgangsregeling in de zin van artikel 24 te vormen.

(34) De maatregelen die worden overwogen, zijn gebaseerd op een compensatieregeling of op door een

lidstaat opgelegde heffingen ter compensatie van gestrande kosten die uit de toepassing van de richtlijn voortvloeien.

(35) In het onderhavige geval vereist de toepassing van dergelijke heffingen geen ontheffing van bovengenoemde hoofdstukken van de richtlijn, en kan dan ook niet worden beschouwd als een overgangsregeling in de zin van artikel 24 ervan.

(36) De maatregelen in kwestie vallen niet binnen de toepassingsfeer van de ontheffingen van de hoofdstukken IV, VI en VII van Richtlijn 96/92/EG. Aan bovengenoemde eis B. 1 is dus niet voldaan.

(37) Het feit dat maatregelen zoals die welke in dit geval worden overwogen, tot zeer aanzienlijke verstoringen van de interne markt voor elektriciteit kunnen leiden, heeft geen invloed op deze conclusie.

(38) De Commissie erkent dat de betaling van dergelijke heffingen tot economische consequenties kan leiden die in grote lijnen overeenkomen met de consequenties van een gehele of gedeeltelijke ontheffing van enkele van de verplichtingen in de hoofdstukken IV, VI of VII van Richtlijn 96/92/EG. Dergelijke verstoringen vloeien echter uit de aard der zaak niet voort uit een specifieke ontheffing zoals die waarin de richtlijn voorziet.

(39) Het overmaken van een compensatiebetaling aan bepaalde elektriciteitsproducenten, gefinancierd door een door de verbruikers te betalen heffing, is dan ook een maatregel die niet rechtstreeks in de richtlijn wordt behandeld, maar een maatregel die op grond van de regels inzake staatssteun, in het bijzonder artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag, moet worden beoordeeld. In deze veronderstelling wordt ervan uitgegaan dat maatregelen met een gelijkwaardige economische uitwerking coherent worden behandeld, ongeacht de voor elk afzonderlijk geval relevante procedure.

(40) In het licht van de niet-toepasselijkheid van artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG is het niet nodig bovengenoemde verdere eisen A. 1, A. 2, A. 3 en B. 2, B. 3 te beoordelen.

### 3. 2. **Superphénix**

(41) In het onderhavige geval betreffende de door Frankrijk ingevoerde overgangsregeling met betrekking tot de verplichtingen in verband met de definitieve stillegging van de Superphénix-centrale is het niet nodig te bepalen of aan de eisen A. 1, A. 2, A. 3 of B. 2, B. 3 is voldaan.

(42) Zoals hierboven werd vermeld, moet de door de lidstaat gekozen regeling voorzien in een afwijking van de eisen die in de hoofdstukken IV, VI of VII van Richtlijn 96/92/EG zijn vervat, teneinde een overgangsregeling in de zin van artikel 24 te vormen.

(43) De maatregelen die worden overwogen, zijn gebaseerd op een compensatieregeling of op door een lidstaat opgelegde heffingen ter compensatie van gestrande kosten die uit de toepassing van de richtlijn voortvloeien.

(44) In het onderhavige geval vereist de toepassing van dergelijke heffingen geen ontheffing van bovengenoemde hoofdstukken van de richtlijn, en kan dan ook niet worden beschouwd als een overgangsregeling in de zin van artikel 24 ervan.

(45) De maatregelen in kwestie vallen niet binnen de toepassingsfeer van de ontheffingen van de



hoofdstukken IV, VI en VII van Richtlijn 96/92/EG. Aan bovengenoemde eis B. 1 is dus niet voldaan.

(46) Het feit dat maatregelen zoals die welke in dit geval worden overwogen, tot zeer aanzienlijke verstoringen van de interne markt voor elektriciteit kunnen leiden, heeft geen invloed op deze conclusie.

(47) De Commissie erkent dat de betaling van dergelijke heffingen tot economische consequenties kan leiden die in grote lijnen overeenkomen met de consequenties van een gehele of gedeeltelijke ontheffing van enkele van de verplichtingen in de hoofdstukken IV, VI of VII van Richtlijn 96/92/EG. Dergelijke verstoringen vloeien echter uit de aard der zaak niet voort uit een specifieke ontheffing zoals die waarin de richtlijn voorziet.

(48) Het overmaken van een compensatiebetaling aan bepaalde elektriciteitsproducenten, gefinancierd door een door de verbruikers te betalen heffing, is dan ook een maatregel die niet rechtstreeks in de richtlijn wordt behandeld, maar een maatregel die op grond van de desbetreffende regels van de Verdragen moet worden beoordeeld.

(49) In het licht van de niet-toepasselijkheid van artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG is het dan ook niet nodig de eisen A. 1, A. 2, A. 3 en B. 2, B. 3 te beoordelen.

### **3. 3. Verplichtingen in verband met de speciale pensioenregeling**

(50) De Commissie is van oordeel dat de door de Franse autoriteiten verstrekte inlichtingen betreffende eventuele maatregelen om de problemen van de speciale pensioenregeling voor werknemers in de elektriciteits- en gassector te ondervangen, niet voldoende gedetailleerd zijn om de Commissie in staat te stellen hierover op grond van artikel 24, lid 1, van Richtlijn 96/92/EG te beslissen,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

#### **Artikel 1**

Deze beschikking betreft de aanvraag door Frankrijk voor een overgangsregeling op grond van artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG, die op 19 februari 1998 bij de Commissie is aangemeld en die op 4 november 1998 een aanvulling kreeg. Deze kennisgeving betreft:

- a. contracten voor de afname door Electricité de France (EDF) van de door onafhankelijke - piekproducenten" geproduceerde elektriciteit;
- b. de verplichtingen van EDF in verband met de snelleweekreactor Superphénix;
- c. de verplichtingen in verband met de financiering van de speciale pensioenregeling voor werknemers in de elektriciteits- en gassector.

#### **Artikel 2**

De door Frankrijk aangemelde overgangsregeling betreffende door Electricité de France aangegane verplichtingen met betrekking tot de contracten voor de afname van de door -piekproducenten" opgewekte elektriciteit en door dit bedrijf aangegane verplichtingen betreffende de snelleweekreactor Superphénix behelst



geen maatregelen die afwijkingen van de hoofdstukken IV, VI of VII van Richtlijn 96/92/EG, zoals gedefinieerd in artikel 24, lid 2, van die richtlijn, zouden vormen. Artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG is dan ook niet op de door Frankrijk aangemelde overgangsregeling van toepassing.

### **Artikel 3**

De bepalingen betreffende de verplichtingen in verband met de financiering van de speciale pensioenregeling voor werknemers in de elektriciteits- en gassector worden op grond van artikel 24 van Richtlijn 96/92/EG niet goedgekeurd.

### **Artikel 4**

Deze beschikking is gericht tot de Franse Republiek.

Gedaan te Brussel, 8 juli 1999.

Voor de Commissie  
Christos PAPOUTSIS  
Lid van de Commissie

---

### **Voetnoot:**

(1) PB L 27 van 30. 1. 1997, blz. 20.

---

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar [emis@vito.be](mailto:emis@vito.be)

Copyright © [VITO](http://www.vito.be) 15/12/1999

Ontwerp [EMIS](http://www.emis.vito.be).